

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Test 6

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. A költemény beszédhelyzete **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. gonddal teli léthelyzet, a férfi felkiáltásszerű, könyörgő indítása; megszólítottja: metaforikus – 'pályatársa életének,' akit szeretne megóvni minden bánattól; akitől szelídséget, vidámságot, az otthon nyugalmát megőrző magatartást vár, mely az ő gondjait is megkönnyíti; közvetlen, személyes hang stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. A női- és férfigondot megjelenítő képek **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. a sötétség, árnyék motívuma: a bánat metaforikus kivetítője, természeti képpel, hasonlattal szemlélteti: évszaktoposz, az ősz szintén a szomorúságot erősíti ellentétben a réttel, mely inkább a szelídséget, vidámságot jelenti; finom mozgást érzékeltető kép; a férfigondot erőteljesebb metaforikus képpel – vész, dörgés, zuhatag – jeleníti meg; a nő és férfi érzelmeinek, egymásra hatásának, összetartozásának lírai kivetítései stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. Ismétlésfajta és szerepük **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. szóismétlés: nézz – a biztatás, a vigasztalás varázsigéi; árnyék – női és férfi bánat kivetítőjeként; mondatismétlés: az 1. vsz. és a 4. vsz. első sora – a könyörgés nyomatékosítása, a vers végén jelentéstelivé válik: nemcsak a nő vidámságát, hanem az otthon békéjének, rendjének az őrzését kéri; refrén szerepe: a férfi szerepkör meghatározása stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. Szerkezettípus **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Keretes szerkezet: a nőhöz való fordulás gesztusa, a női és férfi szerepkör megjelenítése, összetartozás élménye stb.),

Probă scrisă la limba și literatura maghiară maternă

Test 6

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont

Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,
logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,
töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás 5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

a. Információk azonosítása a szövegben, a szöveg megértésére vonatkozó, érvényes válasz megfogalmazása (minden jó válasz 2 pontot ér) 6 pont

b. A zárójelek szerepe a szövegben, (pl. pontosítás az angol szakkifejezések megadásával; ironikus megjegyzés; közbevetés, magyarázás, hivatkozás stb.) 4 pont

c. A publicisztikai stílusréteg megnevezése (2 pont), **indoklás** (3 pont) 5 pont

d. Témához való igazodás 5 pont

A véleménykifejtés követelményeinek betartása 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a történelmi tárgyú mű műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Arany*: romantikus történelmi ballada: epikus elemek: elbeszélői szöveg, Drégely várának 1552-es ostroma, magyar – török harc, jelen számára példa; visszatekintő nézőpont, idősíkok: jelen, múlt, párhuzamos szerkesztésmód, többszólamúság, drámai elemek: párbeszéd hiánya, kihagyás, sűrítettség, fokozás, ellentétezés, konfliktushelyzet, tragikum; lírai elemek: három térbeli pont jelképe, költői eszközök, szenvedély, túlzás;

Kós: utóromantikus, realista történelmi regény: a múltbeli történet a jelen számára példa; egyéni és közösségi sors összefonódása; a Varju család történetén keresztül mutatja be a történelmi eseményeket, a krónikaírás kihagyásos és sűrítő módszerével, történelmi múlt: 1629 – 1660 Bethlen Gábor fejedelemségének utolsó éveitől II. Rákóczi György végső bukásáig és haláláig, szimbolikus: 1925, Trianon utáni helyzet, transzilvanista értékrend stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. a mű tér- és időszerkezete 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Arany*: három térbeli pont az 1-2. vsz; térbeli ellentétek: hegy/fent– völgy/lent, szimbolikus jelentései; párhuzamos szerkesztésmód, többszólamúság; 3.vsz. völgy; 4.vsz: feltekintő nézőpont: „ott”; zöld szín ismétlése, jelképe; az 5. vsz.-tól kezdve a hegyen játszódik a cselekmény: apródok – török követ párbeszéde/ hiánya, szimbolikus jelentése; a hegy az emlékezés, múltidézés helye is, a küzdés színhelye I. apródok éneke, értékek őrzője; időszerkezet: a közelmúlt megidéződik az apródok históriás énekében, a 11. vsz. jelen idejű igehasználat: jelenvalóvá teszik a múltat; idősíkok összemosása: nem hajlandóak tudomást venni

a jelenről, amelyet a török szolga képvisel; a ballada megírásának ideje: 1856: a szabadságharc leverése utáni önkényuralmi rendszer; a költői hivatás példázata;

Kós: szervezőelve: az ellentét; reális helyszínek, szimbolikus jelentés; központi helyszín: Kalotaszeg, Pojána, Talharu – a Varju család örksége, Varju János kétszer építik újra: egyszer fia, Gáspár, másodsor unokája, Jankó számára; Valkó, Gyerőmonostor: Maksai és Kisanna otthona; Gyalu, megjelenik Kolozsvár, I. Rákóczi Györgynek itt hódolnak be az erdélyi nemesek, köztük Basa Tamás; és a kiemelt család férfitagjai által a Bethlen-hagyományokat életben tartó Erdély nagyobb városai; Dézs, az országgyűlés helyszíne; időszerkezete: történelmi múlt: 1629 – 1660 közé eső három évtized: Bethlen Gábor fejedelemségének utolsó éveitől II. Rákóczi György végső bukásáig és haláláig, aranykor – hanyatlás; szimbolikus: Trianon utáni helyzet, transzilvanista értékrend; utazás-motívum: az ismétlődő utazások tagolják időszakokra a Varjuk életét a Pojána változatlan, visszafogadó örök értékrendjében; élettapasztalat, tudás, szembehelyezkedés az aktuális hatalommal stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a helytállás értéke

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Arany:* a két apród és Szondi György helytállása, hősiessége; közös: a törökkel szembeni küzdés, önfeláldozó magatartás, elvhű, kitartó, bátor szerepkör; Szondi Drégely várát védte: katonaként a végsőkig harcolt a keresztény, magyar nemzet védelméért; az apródok a múlt dicsőségének emlékezetben tartásával, meg nem alkuvó magatartásával; a dal/lant mint költészettoposz: a helytállás, az igazság kimondásának, a művészi önazonosság megőrzésének a jelképe stb.)

Kós: Varju-család: az újrakezdő ember típusa, szellemi ember, többletlátó, küldetéstudattal rendelkező, elvei szerint élő emberek; transzilvanista jelkép: az idegen hatalommal szembeszálló, az otthonhoz ragaszkodó magatartás; külön, „bolond” jelző az öntörvényűség, saját értékrendet követő; az ő igazságuk érvényesül: I. tatárjárás idején menedék Pojána stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. a példateremtés eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Arany:* a múlt a jelen számára példaértékű; eszményítés; ellentétezés: értékbeli: török – magyar világ értékrendje: életélvező, elvtelen, anyagi világ – elvhű, erkölcsi értékek világa; magatartásbéli: a jelentől való elfordulás, kitartás, a közelmúlt hőségének, Szondi Györgynek megidézése, követése; szerkezetbéli: párhuzamos szólamok: párbeszédképtelenség; a tetőpont: a két szólam találkozása: a török szolga is elismeri Szondi nagyságát; térbeli: fent, hegyorom: erkölcsi magasabbrendűség, győzelem jelképe;

Kós: múlt eseményei a jelen számára tanulság; eszményítés, külön szerep, másság; ellentétezés: térbeli: hegy, Pojána, a Varju-család jelképe: állandóság, megközelíthetlenség, magány jelképe; megmaradás, értékörzés; megtartó erő, menedék, az önvédelemre berendezkedő igazság, megbékélés; völgy: változás, az emberi gőg, közösség, pletyka világa; magatartásbéli: alkalmazkodás, behódolás erkölcs: Maksai László; szembenállás, helytállás, hűség a régi elvekhez: Varjú Gáspár; árvaság-motívum; megbékélés stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra* *1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.